

JUSTITS MINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 1. juni 2016
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Selina Rosenmeier
Sagsnr.: 2017-731-0087
Dok.: 2327645

Forslag
til
Lov om ændring af straffeloven
(Skærpelse af straffen for utryghedsskabende tiggeri)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1052 af 4. juli 2016, som senest ændret ved lov nr. 494 af 22. maj 2017, foretages følgende ændring:

1. I § 197 indsættes som stk. 2 og 3:

”Stk. 2. Kravet om advarsel gælder ikke, når forholdet er begået i gågade, ved stationer eller i offentlige transportmidler.

Stk. 3. Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået et af de steder, der er nævnt i stk. 2.”

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Bemærkninger til lovforslaget
Almindelige bemærkninger
Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Hovedpunkter i lovforslaget

2.1. Betleri

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Regeringens overvejelser og den foreslåede ordning

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

6. Miljømæssige konsekvenser

7. Forholdet til EU-retten

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen ønsker at sætte ind mod udenlandske tilrejsende, som slår lejr på offentlige steder, f.eks. i parker og på offentlige veje, og som ved deres ophold skaber utryghed og gener for både omkringboende og forbipasserende. Det er afgørende, at borgerne kan færdes trygt i det offentlige rum, og det, som vi aktuelt er vidne til i bl.a. København, hører på ingen måde hjemme i vores samfund. Regeringen har derfor allerede taget en række skridt til at komme disse forhold til livs, men det er vurderingen, at der er behov for hurtigt at kunne styrke indsatsen yderligere.

En del af de personer, som opholder sig i de utryghedsskabende lejre, ernærer sig ved bl.a. flaskesamling og tiggeri, og det foreslås på denne baggrund, at der også sættes ind over for utryghedsskabende tiggeri. Forslaget målrettes tiggeri i gågader, ved stationer og i offentlige transportmidler, da det her i almindelighed må anses for særligt generende for andre personer at blive udsat for tiggeri, og da der på sådanne steder i dag ofte forekommer tiggeri.

Det foreslås, at kravet om forudgående advarsel fra politiet som betingelse for straf afskaffes i disse tilfælde. Det foreslås endvidere, at det ved fastsættelse af straffen kommer til at indgå som en skærpende omstændighed, at tiggeriet er begået de nævnte steder. Det forudsættes i den forbindelse, at straffen for sådant tiggeri fremover fordobles og gøres ubetinget, hvilket betyder, at udgangspunktet vil blive 14 dages ubetinget fængsel i førstegangstilfælde.

Formålet med forslaget er således at sikre, at politiet får bedre muligheder for en mere effektiv indsats mod tiggeri af den nævnte karakter. Samtidig sendes der et signal til potentielle tilrejsende og andre om, at utryghedsskabende tiggeri fører til fængselsstraf.

2. Hovedpunkter i lovforslaget

2.1. Betleri

2.1.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 197 straffes den, der imod politiets advarsel gør sig skyldig i betleri, eller som tillader, at nogen under 18 år, der hører til hans husstand, betler, med fængsel indtil 6 måneder. Under formildende omstændigheder kan straffen bortfalde.

Straf for betleri efter bestemmelsens 1. led forudsætter således, at den pågældende først er meddelt en advarsel fra politiet.

Strafferammen giver som udgangspunkt ikke mulighed for bødestraf. Medmindre der er grundlag for at lade straffen bortfalde, er straffen i førstegangstilfælde så vidt ses i almindelighed 7 dages betinget fængsel.

2.1.2. Regeringens overvejelser og den foreslåede ordning

Der er behov for yderligere at styrke indsatsen mod udenlandske tilrejsende, som slår lejr på offentlige steder og skaber utryghed.

Der er i den forbindelse også behov for at sætte ind over for utryghedsskabende tiggeri (betleri). Det gælder tiggeri i gader, ved stationer og i offentlige transportmidler, da det her i almindelighed må anses for særligt generende for andre personer at blive udsat for tiggeri, og da der på sådanne steder i dag ofte forekommer tiggeri.

En afskaffelse af kravet om forudgående advarsel fra politiet i disse tilfælde vil give politiet bedre muligheder for en effektiv indsats mod tiggeri i medfør af straffelovens § 197, idet straf efter bestemmelsen ikke længere vil være betinget af, at politiet først har udstedt og registreret en advarsel og herefter har konstateret et nyt tilfælde af tiggeri.

Det foreslås derfor at afskaffe kravet om forudgående advarsel fra politiet, når tiggeriet er begået i gågade, ved stationer eller i offentlige transportmidler.

Det foreslås endvidere, at det ved fastsættelse af straffen skal indgå som en skærpende omstændighed, at tiggeriet begås et af de nævnte steder. Der er herved lagt op til, at straffen i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsættes til ubetinget fængsel i 14 dage.

Ud over fravigelsen af kravet om en forudgående advarsel ved tiggeri, der er begået i gågade, ved stationer eller i offentlige transportmidler, er der ikke med forslaget lagt op til ændringer af det strafbare område for tiggeri.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes at indebære en merudgift på op til ca. 8,0 mio. kr. årligt fra 2018 og frem.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 2. juni 2017 til den 9. juni 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Advokatrådet, Amnesty International, Dansk Detail, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Røde Kors, DI, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Den Danske Dommerforening, Det Kriminalpræventive Råd, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen af Offentlige Anklagere, Frederiksberg Kommune, HORESTA, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KFUK's sociale arbejde, KL, Københavns Kommune, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Politidirektørforeningen, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rådet for Socialt Udsatte, Rigspolitiet, samtlige byretter, SAND, Vestre Landsret og Østre Landsret.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget vurderes at indebære en merudgift på op til ca. 8,0 mio. kr. årligt fra 2018 og frem.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen af betydning.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsek-	Ingen	Ingen

kvenser for borgerne		
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtigelser (sæt X)	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> Ja Nej </div> <div style="display: flex; justify-content: center; align-items: center;"> X </div>	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

§ 1

Til nr. 1

Efter straffelovens § 197 straffes den, der imod politiets advarsel gør sig skyldig i betleri, eller som tillader, at nogen under 18 år, der hører til hans husstand, betler, med fængsel indtil 6 måneder. Under formildende omstændigheder kan straffen bortfalde.

Det foreslås at ændre straffelovens § 197, således at kravet om forudgående advarsel som betingelse for straf udgår, når tiggeri (betleri) begås i gågade, ved stationer eller i offentlige transportmidler, jf. det foreslåede stk. 2.

Ved gågade forstås en butiksgade, der primært er indrettet til gående, idet biltrafik som udgangspunkt er forbudt, i det mindste i butikkernes åbningstid. Udtrykket omfatter ikke butiksgader i overdækkede butikscentre.

Ved stationer forstås togstationer, herunder stationer til letbaner (metro mv.), og rutebilstationer. En rutebilstation er det samme som en busterminal, dvs. et trafikalt knudepunkt med anlæg til at betjene forskellige buslinjer. Udtrykket omfatter ikke busstoppesteder, der ikke ligger i tilknytning til en togstation eller en rutebilstation. Forslaget rammer tiggeri, der foregår ”ved stationer”. Forslaget omfatter således både tiggeri, der foregår på perroner, i stationsbygninger, ventesale, læskure mv., og tiggeri, der foregår på steder, der naturligt hører til stationen, herunder forpladser, busholdepladser og parkeringsarealer i tilknytning til stationen.

Ved offentlige transportmidler forstås transportmidler, der benyttes til offentlig personbefordring, herunder tog, letbaner, busser og færger. Forslaget rammer tiggeri, der foregår ”i offentlige transportmidler”. Tiggeri foregår ”i” et offentligt transportmiddel, når blot enten gerningsmanden eller en forurettet (en person, gerningsmanden henvender sig til) befinder sig inde i transportmidlet. Forslaget omfatter således også tilfælde, hvor en gerningsmand, der befinder sig uden for transportmidlet (f.eks. en bus), henvender sig til en person, som befinder sig inde i transportmidlet. Forslaget omfatter derimod ikke tilfælde, hvor både gerningsmanden og forurettede befinder sig uden for transportmidlet, medmindre forholdet falder under et af de øvrige led i den foreslåede bestemmelse (”i gågader” eller ”ved stationer”).

Tiggeri kan efter forslaget straffes uden forudgående advarsel, når det foregår et af de nævnte steder. Dette gælder, uanset om tiggeriet i det konkrete tilfælde har skabt utryghed.

Det foreslås endvidere i et nyt stk. 3, at det ved straffens fastsættelse skal indgå som en skærpende omstændighed, at tiggeri begås et af de steder, der er nævnt i det foreslåede stk. 2. Dette gælder, både når gerningsmanden er ansvarlig efter bestemmelsens 1. led (fremover stk. 1, 1. pkt., 1. led, jf. stk. 2), og når gerningsmanden tillader, at nogen under 18 år, der hører til den pågældendes husstand, tigger et af de steder, der er nævnt i det foreslåede stk. 2.

Der er herved lagt op til, at straffen i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsættes til ubetinget fængsel i 14 dage, når tiggeri begås et af de nævnte steder.

Strafudmålingen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil derfor kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Er lovovertrædelsen således af organiseret karakter, herunder begået af flere i forening eller som led i omfattende kriminalitet, vil det – ligesom i dag – kunne indgå som en (yderligere) skærpende omstændighed ved straffens fastsættelse, jf. straffelovens § 81, nr. 2 og 3. Det gælder efter om-

stændighederne også, hvis der er tale om personer, der kommer til Danmark med det formål at tigge de steder, der er nævnt i det foreslåede stk. 2.

Under formildende omstændigheder kan straffen omvendt udmåles lavere, og der er også mulighed for at lade straffen bortfalde, jf. bestemmelsens 2. pkt. (fremover stk. 1, 2. pkt.) (som ikke foreslås ændret) og straffelovens § 83, 2. pkt., samt § 82.

Til § 2

Der er behov for hurtigt at sætte ind over for utryghedsskabende tiggeri. Det foreslås derfor, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Det følger af straffelovens § 3, at spørgsmålet om straf for handlinger, som er foretaget før lovens ikrafttræden, efter lovens ikrafttræden skal afgøres efter de nye regler, men at afgørelsen dog ikke må blive strengere end efter de tidligere regler.

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse vedrører lovens territoriale gyldighed og fastslår, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Færøerne har pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område. For Grønland gælder en særlig kriminallov. Der er derfor ikke foreslået hjemmel til at sætte lovforslaget i kraft for Færøerne og Grønland.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering	Lovforslaget
<p>§ 197. Den, der imod politiets advarsel gør sig skyldig i betleri, eller som tillader, at nogen under 18 år, der hører til hans husstand, betler, straffes med fængsel indtil 6 måneder. Under formildende omstændigheder kan straffen bortfalde. Advarsel efter denne bestemmelse har gyldighed for 5 år.</p>	<p>§ 1</p> <p>I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1052 af 4. juli 2016, som senest ændret ved lov nr. 494 af 22. maj 2017, foretages følgende ændring:</p> <p>1. I § 197 indsættes som stk. 2 og 3:</p> <p>”Stk. 2. Kravet om advarsel gælder ikke, når forholdet er begået i gågade, ved stationer eller i offentlige transportmidler.</p> <p>Stk. 3. Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået et af de steder, der er nævnt i stk. 2.”</p> <p>§ 2</p> <p>Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.</p> <p>§ 3</p> <p>Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.</p>